

Paroler og praksis.

På alle områder merker vi i den seinere tid større aktivitet og vilje til motstand i alle lag av folket. Dette verker stimulerende både på dei som har vore med i frihetsarbeidet før, og på dei som nå er blitt dregne med i arbeidet. Men framleis er det altfor mange som tar dei parolane som blir gitt, altfor lettvindt, og konstruerar opp venskar som ikkje eksisterar, for å slippe unna ansvaret, - trur dei. Nye innkallingar til A.T. foregår, og det er framleis mange som møter. Ofte møter ein foreldre som utan skam fortel at guten eller gjenta nyss er reist dit og dit i arbeidsteneste. Dei såg ingen annan utvei, segger dei, og så ser det ikkje ut for å vera så farleg, som dei segjer frå London, o.s.v. Most gjeld dette gjentene til A.T.

Det er rett nok at det har vore venskar med å få den organiserte hjelpa for alle som har vorte råka av forordningane, men må ligg hjelpa som oftast nær for handa. Med initiativ frå foreldre, systkin eller vänner, er det alltid råd å få fast på folk som kan gje rettledning om organisatorisk hjelp. Her kan ein ikkje ventast at dei som tekk seg av dei utskrivne, skal møte fram på huset for å ta seg av dei. Viser dei ikkje sjølv initiativ for å få kontakt, har ein heller ikkje nokon garanti for at dei er så villande at dei ansvarlege kan ta seg av dei. Sikre garantier at det er palitologiske folk, er eit absolutt krav.

Når det gjeld dei parolane som er blitt gitt, er det nudsynt å regnetare litt for dei som enna ikkje forstår alvoret: I n g e n møter til A.T. - innkalling, korkje gut eller jente. I n g e n reiser frivillig som arbeidsmobilisert. A l l e skal nekte å vera med å skriva ut, eller søke etter dei som nekter A.T. eller Arbeidsinnsats. A l l e stillingar eller arbeidsklassar som tyskerne eller N.S. vil skriva ut arbeidskraft til skal bli blokkert.

Dei foreldre som lar barna sine møte fram til A.T. eller arbeidsinnsats, eller lar dei på annan måte fylgje forordningane frå fienden, må vera lar over det ansvaret dei påtar seg. Dei ungdomar som møter fram, eller annslår seg frå å stå solidariske med dei som nekter, får eit merke på seg som dei seinere i livet aldri kan vaska av seg. Det å ha vore i A.T. eller arbeidsmobilisert i dei årsklassene som parolen om boykott gjeld, vil alltid vera ein attest for slett samfunnsand seinere i livet. Her skal foreldre vera klar over det ansvar dei har overfor barna sine, slik at dei ikkje er med å gjer framtidige deira flekkete. Likesala både overfor dei unge, som mot landet vil hemna seg før eller seinere. Det er nå ein legg grunnen for ein betre samfunnsmoral, for ei betre tid. Den kan ikkje bygge på sjølradig egoisme og likesala overfor andre landsmenn, men på solidaritet og skapende initiativ. Her ligg innhaldet i det som vi vil verta eit levedyktig demokrati.

Mange som har vore i dekning sidan parolen om boykott kom, snur kjerka om å vende tilbake fordi dei meiner risikoen er mindre for å bli tatt. Dette er ikkje tilfelle. Elles skal ein vera merksam på at parolen om boykott av A.T. og arbeidsinnsats tar ikkje bare sikt mot å berge den enkelte frå å falle i fiendens klør, men å hindre at ungdomane blir soldater og arbeidshjelp for fiendens krigsinnsats, å sjå til at dei gjer sin innsats på den rette sida i kampen, - å oppdra ungdomen til å tenkje medvete om sin eigen og landet sin stilling, og sjå til at innsatsen for frihet er det største moglege, - å halde arbeidskraft og soldater klar til den avgjerande innsatsen. Gløym aldri dette. Ikkje barre for di eigen del. Føl du alle dei parolane som vert sende ut om motstanden mot fienden, men for dine andre landsmenn og for landet si framtid. Gløym ikkje dei som har gjort den største innsats, som har late livet sitt i kampen, som set i fangsel eller konsentrasjonsleir. Gløym ikkje noko av det som har hendt under krigen. Det skal hjelpa deg til seinare å velja veien framover til større lukke for landet og folket som bur her.

Hausten må bergast for folket.

Nå når det lid mot slutten av krigen, vil tyskerne freiste på å rask med seg det meste av haustgrøda. Det vert derfor lite å få for sivilfolket. Kjøt har i fleire år vore ei sjeldsynt vare i byhusholdningane. Det folket har drygt maten med har vore poteter. Nå står vi midt i hardaste poteteseasonen, og likevel er storparten av husholdningane i byane uten poteter. Det er tyskerne som forsyner seg av potethausten, og sivilfolket får svelte. Herre folket skal nå ta med seg avskilsmiddagen.

Dette må dei ikkje få høve til. Vi må syta for at dei vender seg tomhendte ut av landet som råd er. Og vi kan makte det dersom vi står samla. Det må skapast ein ubrytande solidaritet mellom by og land for å berge mathausten for folket. Serleg må ein nå ta sikte på å syta for at potetene ikkje går til tyskerne, men kjem på rette hender. I praksis kan vi her få gjort eit nasjonalt arbeid av største verd for å sveise folket saman i kamp for sine egne interesser. Det berger ikkje berre folket for matnaud, men styrkjer samkjensle og stimulerer ein aktiv innstilling hos folket. Her må det ikkje finnast svikt hos nokon. Den som sel frivillig til tyskerne må noterast opp. Han skal snart få betaling for alle varer han har selt til dei, - av dei rette!

Alle tvangsleveringar til tyskerne må halast ut og saboterast. Ein må nytta alle vegar for å sleppa unna levering. Alle leveringar som ein veit går til sivilfolket, skal effektuerast straks. Idag er det bøndane skal få høve til å syna si nasjonalkjensle, slik som andre yrkesgrupper før har synt si. Ingen svikt i rekkjene må syna seg.

Haustgrøda 1944 ut av klørne på tyskerne. xxxix

Krigsnytt.

I vest er frigjeringa av Frankrike snart ferdig. Den organiserte motstand av tyske tropper på fransk jord er slutt. Etter erobringa av Paris, vende d allierte styrkane mot nord, mot kanalkysten og Belgia. For to dagar sidan gjekk dei over den belgiske grensa, og tok hovudstaden Bryssel igår. Dei st 15 km. fra Antwerpen. I sydfrankrike har amerikanerne gått over den fransk-italienske grensa. På midtfronten står dei nær opp til Siegfriedlina. Slaget om Frankrike har vore eit samanhengande nedårslag for tyskerne:

I Italia har dei allierte brote gjennom dei tyske forsvarslinene, og rykker nedover mot Posletta.

I Jugoslavia har Titos styrker gått over til offensiven i samband med den russiske framstøyten gjennom Romania. Alle jernbanelinjer som tyskerne kunne nytta for å trekke troppene fra Balkan nordover, er avskorne.

Ved grensa av Bulgaria står store russiske styrker oppmarsjert. Russarane rykker nå vidare fram langs Donau mot nordvest. For to dagar sidan tok dei grensebyen mellom Jugoslavia, Romania og Bulgaria. Kampene i Transilvania fortset. Her er det romanske tropper som kjemper mot ungarere. Balkan er så og seie heilt ut av hendene på tyskerne. Sluttkampen artar seg som vill oppløysing i den tyske herleiinga. På alle frontane venter nederlaget innover dei tyske styrkane. Det er berre hos Goebbels at vona om V2 held motet oppe.

Kampene i Varsjava held fram. Det er teikn på at russarane lagar seg til med eit frontalangrep mot byen. Elle ser det ut for at oppstandet i Varsjava har utvikla seg til ei tragedie, då det har vore politiske serinteresser som har lege som motiv for motstanden. Etter dei siste meldingane ser det likevel slik ut at dei politiske motsetningane mellom polakkane innbyrdes held på å vertx løyste. (Vi vil i neste nummer av Gjallarhorn koma med ei utgreiing om dette spørsmålet)

Den største hendinga på krigsfrontane denne veka var at Finland har fylgd veien til Romania og Bulgaria, og kapitulert. Det har lange vore tale om at finnane skulle dra seg ut av krigen, men det drog ut. Den 3 sept. kom det enedeleg melding om at Finland hadde brote det diplomatiske sambandet mot Tyskland, og den 4 sept. kl 8 vart kampene mellom russere og finner innstilt etter ordre frå president Mannerheim. Nå når Finland har kapitulert er det berre Ungarn som framleis står saman med Tyskland i nederlaget. Alt yder på at krigen ikkje vil verta av lang varighet nå.